

УДК 796.5(477.86)

ІНФОРМАЦІЙНІ АСПЕКТИ СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧОГО ТУРИЗМУ РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Сергій СОЛОДУХА, Анастасія РЕКУБРАТСЬКА, Людмила ЗАНЕВСЬКА

Львівський державний університет фізичної культури

Анотація. Метою роботи є розроблення науково-методичних засад інформаційного забезпечення спортивно-оздоровчого туризму й активної рекреації регіону. Проведено аналіз інформаційного забезпечення діяльності туристично-інформаційних центрів області, виявлено їх недостатню кількість та якість пропонованих інформаційних послуг. Розроблено єдину базу даних СУБД Access засобів розміщення ма-ндрівників на прикладі Івано-Франківської області.

Ключові слова: регіон, інформаційне забезпечення, бази даних, спортивно-оздоровчий туризм.

Постановка проблеми. Засоби комп'ютерної комунікації створюють великі зручності, вирішуючи багато виробничих, соціальних і побутових проблем, які виникають у процесі глобалізації й інтеграції світового співтовариства. Новітні комп'ютерні технології відіграють важливу роль у інформаційному забезпеченні спортивно-оздоровчого туризму й активної рекреації, що сприяє розширенню внутрішніх, міжнародних, економічних і культурних зв'язків України. Аналіз і створення нового інформаційного забезпечення спортивно-оздоровчого туризму регіону – неймовірно цінна цеглинка в фундамент розвитку активного відпочинку держави.

Метою роботи є розроблення науково-методичних засад інформаційного забезпечення спортивно-оздоровчого туризму й активної рекреації регіону (на прикладі Івано-Франківської області).

Методи дослідження: аналіз літературних джерел, комп'ютерне моделювання на основі СУБД Access.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми інформаційного забезпечення спортивно-оздоровчого туризму й активної рекреації знайшли своє відображення в наукових дослідженнях. Проаналізовано проблеми інформаційного забезпечення розвитку різних видів туризму [3–5]; досліджено проблеми моделювання в спортивно-оздоровчому туризмі [2]; проаналізовано інформаційне забезпечення спортивно-оздоровчого туризму на підприємствах регіонального центру [1]. Наступним кроком дослідників повинно стати створення єдиної цілісної системи інформаційного забезпечення спортивно-оздоровчого туризму й активної рекреації регіону.

Результати дослідження та їхнє обговорення. Розглянемо можливості спортивно-оздоровчого туризму й активної рекреації Івано-Франківської області. Серед найбільш популярних різновидів спортивно-оздоровчого туризму – дельтапланеризм, рибальський, зелений, водний, кінний, лижний, гірськолижний, піший, bird watching tourism.

Для занять дельтапланеризмом ліпшого місця, ніж схили Дністровського каньйону поблизу сіл Ісаків та Одаїв, не знайти. Сюди приїжджають дельтапланеристи та паропланеристи не тільки з України, але й з Білорусії, Росії, Польщі, Німеччини. Тут двічі на рік проводяться всеукраїнські та міжнародні змагання. Але не створено комфортних умов для проживання самих спортсменів, їх харчування, перевезення до місця проведення дельтапланерного польоту та до місця розміщення. Недостатньо висвітлено ці заходи в засобах масової інформації, що не сприяє залученню туристів, які б хотіли спостерігати за польотами.

Івано-Франківщина немов створена для такого різновиду туризму як bird watching tourism (споглядання рідкісних птахів). Цей вид туризму ще не надто поширений на території України, але є досить прибутковим. У Придністровській зоні та в Карпатах мешкає безліч видів птахів, якими цікавляться туристи.

Використовуючи водний потенціал Івано-Франківської області, можна започаткувати

рибальський туризм. На берегах водоймищ можлива забудова малих котеджів, які даватимуть можливість рибалкам-туристам приїжджати на декілька днів. Для залучення більшої кількості туристів можна оголосити змагання, які проводитимуться щонеділі.

Села на берегах річки Дністер, притягують туристів, які прагнуть відпочити в простих домашніх сільських умовах. Крім того туристи можуть ознайомитися з історією сіл, які були засновані ще в часи правління Данила Галицького, коли по території теперішнього Тлумачького, Гисменицького та Галицького районів проходили торговельні шляхи з Заходу на Схід.

Мальовничі краєвиди Дністровського каньйону, стрімка звивиста течія Дністра, таємничі печери, чудові водоспади, струмки, що стікають до однієї з найбільших річок України, приваблюють до себе туристів-екстремалів. Спеціально для туристів, які шукають пригод, завжди хочуть дізнатися про щось нове для себе можна організувати триденні річкові тури Дністром, з екскурсіями до визначних місць, ночівлею на берегах ріки. Залежно від побажань, можна спускатися по Дністру на плотах, байдарках та човнах.

У Дністровському каньйоні та по берегах ріки можна проводити кінні прогулянки. Нині узгоджується проект щодо розведення коней в одному з сіл, що знаходяться на березі Дністра.

Великі можливості для розвитку гірськолижного та лижного туризму регіону представлені такими осередками спортивно-оздоровчого туризму та активної рекреації:

✚ Яремче – місто розташоване на лівому скелястому березі швидкоплинного Пруту на висоті 665 метрів над рівнем моря у надзвичайно мальовничій місцині, звідусіль оточене горами, вкритими хвойними лісами.

✚ Микуличин – одне з найгарніших та наймальовничіших сіл на Гуцульщині. Знаходиться по дорозі між Яремче й Яблуницьким перевалами на березі швидкоплинного Пруту;

✚ Татарів – здавна відомий кліматичний гірський курорт. Недалеко звідси до гори Говерли;

✚ Яблуниця – розміщена за 100 км від Івано-Франківська і за 10 км від залізничної станції Татарів на висоті 960 метрів над рівнем моря. Тут знаходяться 11 гірськолижних підйомників;

✚ Ясіня – від села пролягають туристичні маршрути на Говерлу. Село знаходиться за 30 км від міста Рахів та на відстані 45 км від географічного центру Європи. Неповдалік від Ясіня є гора Драгобрат з чудовим сніговим схилом для гірськолижного спорту⁴

✚ Верховина – розташована за 150 км від Івано-Франківська і за 31 км від залізничної станції Ворохта;

✚ Косів – розкинулося на берегах мальовничої гірської річки Рибниці, у широкій долині Покутських Карпат, на висоті 415 метрів над рівнем моря.

В осередках діють лижні траси, працюють витяги, прокат гірськолижного спорядження та санчат. Крім того, підйомники діють у Верховині, Косові, Яворові, Вишкові.

Ураховуючи світові тенденції в розвитку інформаційних технологій, все більшого значення набувають можливості мережі Інтернет. Важливим є вміння збирати, обробляти й за допомогою Інтернет поширювати інформацію для споживача послуг спортивно-оздоровчого туризму та активної рекреації. Використовуючи переваги комп'ютерних технологій, регіон може забезпечити зростання кількості відвідувачів та випередити своїх сусідів-конкурентів, які використовують більш традиційні методи промоції спортивно-оздоровчого туризму й активної рекреації.

2008 року Регіональний туристично-інформаційний центр розпочав роботи з формування бази даних про туристичні ресурси та об'єкти Івано-Франківщини на сайті www.rtic.if.ua. Інформація подається туристові українською та англійською мовами для кожної адміністративної одиниці та за напрямками послуг.

Діяльність Регіонального туристично-інформаційного центру (РТІЦ) передбачає формування та постійне поновлення комп'ютеризованої інформаційної бази даних (збору й обміну інформації в межах регіону), подальшого її оброблення й розміщення на сайті www.rtic.if.ua та через власні друковані видання. Основне завдання центру – надання інформації (про

заклади проживання, харчування; транспортну інфраструктуру; культурні події в регіоні (місті, районах – фестивалі, концерти); місця історичного та культурного значення (серед яких музеї, замки, пам'ятки природи та архітектури); об'єкти туристичного значення; туристичні організації та послуги екскурсоводів; туристичні маршрути (рис. 1).

Рис. 1. Інтерфейс сайту “Регіональний туристичний інформаційний центр”

В Івано-Франківську на засадах партнерства діють центри та пункти туристичної інформації у Богородчанському, Городенківському, Долинському, Калуському, Косівському і Надвірнянському районах, чотири пункти туристичної інформації працюють на території Яремчанської міської ради. Більшість центрів працюють як громадські або неприбуткові організації. Один із них підпорядковується національному природному парку, один – місцевому бізнес-центрові, діяльність деяких започаткована як приватна ініціатива підприємців туристичної галузі.

2008 року запрацював сайт “Музейне коло Прикарпаття” (www.museum.if.ua), діяльність якого підтримується РТІЦ. На музейному порталі розміщено інформацію про більшість музеїв (до 120 од.) регіону, українською та англійською мовами; пошук необхідних музеїв визначається за напрямками роботи музею або за його місцем розташування (рис. 2).

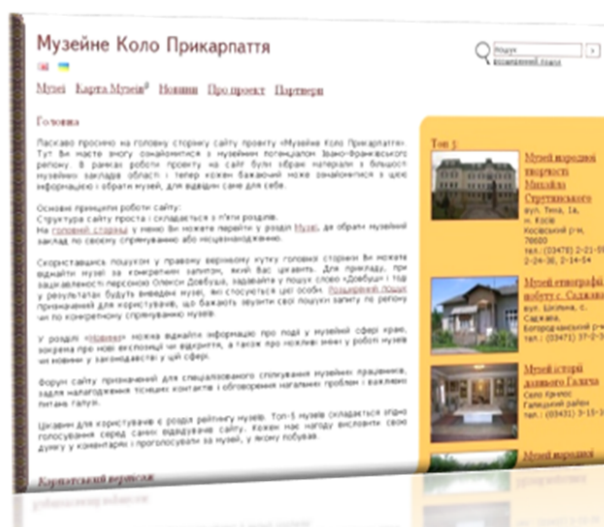

Рис. 2. Інтерфейс сайту “Музейне коло Прикарпаття”

Окрім того, окрема сторінка “Доступне Прикарпаття” на сайті www.rtic.if.ua надає інформацію українською та англійською мовами стосовно об'єктів, що є доступними для туристів з особливими потребами

Інформацію про туристично-рекреаційний потенціал Прикарпаття подано на сайті облдержадміністрації (www.gov.if.ua), але набір недоліків робить цей ресурс непривабливим для туриста (створення ресурсу не передбачало його туристичної спеціалізації).

Недоліки сайту www.gov.if.ua:

- ✚ відсутність фотографій окремих туристично-цікавих місць області;
- ✚ відсутність інформації про область іноземними мовами;
- ✚ відсутність фотографій закладів розташування, не зазначено ціни, не подано лінки, не вказано всі заклади, незручно читати, немає схеми доїзду, неможливість бронювання on-line;
- ✚ відсутність схеми гірськолижних трас;
- ✚ відсутність актуальної інформації про туристичні агенції і нема хоча б короткого опису послуг, які надаються;
- ✚ на сторінці інформації про приватні садиби нема фотографій, доцільно було б кожний район зробити на окремій сторінці, щоб текстовій інформації передувала графічна (фото + мапа);
- ✚ у цілому по сайту багато непотрібної туристові інформації;
- ✚ на сторінці інформаційних центрів неповна інформація (не всі центри вказано, пропущено деякі лінки, нема переліку послуг, що надаються ними; немає карти, за якою турист міг би їх знайти);
- ✚ на сторінці туристичних асоціацій інформацію подано в незручному для сприйняття вигляді, нема короткого опису їх діяльності – невідомо, чому інформація про них має зацікавити туриста;
- ✚ сторінка національних природних парків не має лінків на додаткові ресурси в Інтернеті, які могли б значно розширити уявлення туристів про них, немає фотографій, мапи;
- ✚ сторінка „Корисна інформація”: перелік лінків неповний, часто неправильно вказані телефони організацій.

Загалом, інформація про область на сьогодні подається на дуже багатьох сайтах як окремих туристичних підприємств (турфірм та закладів проживання), так і загальних інформаційних порталів. Слід відзначити особливості подачі інформації користувачеві більшістю Інтернет-сайтів:

- 🖥 відсутність необхідної регулярності та частоти в поновленні інформації і як наслідок – недостовірність;
- 🖥 одностороннє подання інформації, при наявності інформації про туристичні підприємства та регіон, відсутність можливості on-line бронювання турів та місць проживання і навпаки (www.karpaty-tour.com);
- 🖥 недоступність для користування з боку іноземних туристів унаслідок відсутності інформації іноземними мовами (<http://travel.ivano-frankivsk.com>);
- 🖥 вузька спеціалізація в подачі інформації, наприклад, сайти турфірм, приватних садиб, баз відпочинку (www.sadyba.if.ua, www.legenda.ks.if.ua), а також погляд на Івано-Франківщину тільки з точки зору якогось одного виду відпочинку (www.ski.lviv.ua) чи з точки зору географа;
- 🖥 сайти міст області (Долина, Калуш, Коломия, Яремче, Косів, Івано-Франківськ) – подають інформацію за „територіальним принципом” при відсутності інформації про регіон у цілому;
- 🖥 значна кількість сайтів не надає можливості пошуку потрібної інформації (відсутній рядок „Пошук”), а також не містить інформації про культурні події в області, які могли б бути цікавими для гостей краю.

Що стосується мовного аспекту Інтернет-ресурсів, то слід зазначити, що середній показник на 1 сайт становить близько 3 мов. В основному це українська, англійська, російська; рідше – польська, німецька. Загалом, при створенні порталу слід урахувати результати опитування туристів, що відвідують область, а саме: “З яких країн вони до нас приїхали?”

Інформаційно-туристична інфраструктура регіону є недостатньо розвинутою та раціональною, що в поєднанні з невисокою якістю сервісу зумовлює її низьку ефективність. Основним недоліком інформаційного забезпечення регіону є відсутність цілісної бази даних засобів розміщення туристів. Ми зробили спробу створити базу даних засобів розміщення Івано-Франківської області з застосуванням СУБД Access. Це спроба цілісного підходу до створення єдиної бази даних спортивно-оздоровчого туризму й активної рекреації регіону (рис. 3).

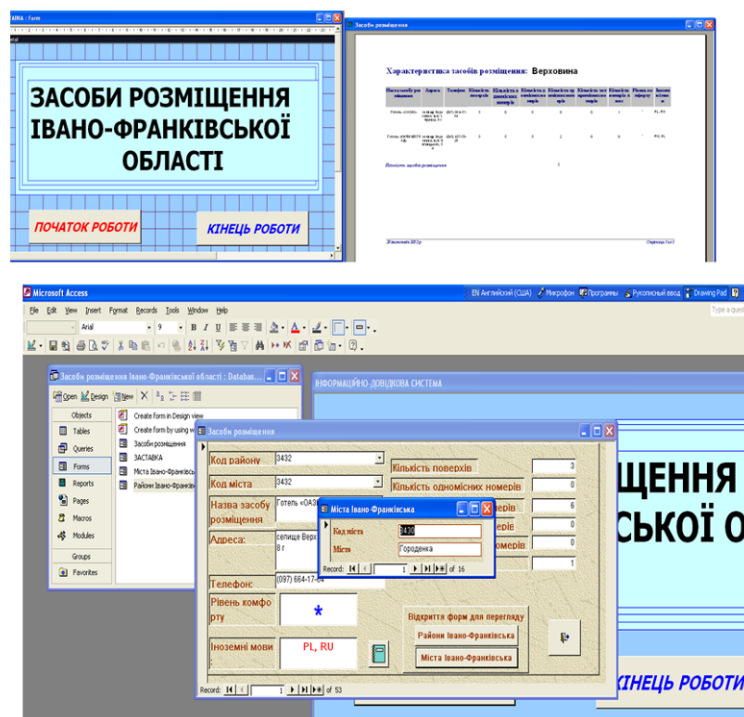

Рис. 3. Інтерфейс бази даних “Засоби розміщення Івано-Франківської області” в середовищі СУБД

Висновок. Розглянуто проблеми інформаційного забезпечення спортивно-оздоровчого туризму й активної рекреації регіону на прикладі Івано-Франківської області.

Проаналізовано можливості розвитку різновидів спортивно-оздоровчого туризму й активної рекреації регіону. Встановлено, що Івано-Франківська область багата на природні та туристичні ресурси регіоном, який дає змогу розвиватися спортивно-оздоровчому туризму. Популярні такі види відпочинку: гірськолижний, пішохідний, водний, велосипедний та кінний туризм, дельтапланеризм, сільський "зелений" туризм.

Проведено аналіз інформаційного забезпечення діяльності туристично-інформаційних центрів області, виявлено їх недостатню кількість та якість пропонованих інформаційних послуг. Установлено відсутність єдиної бази даних засобів розміщення спортивно-оздоровчого туризму регіону.

Розроблено єдину базу даних засобів розміщення спортивно-оздоровчого туризму Івано-Франківської області в СУБД Access.

Напрямок подальших досліджень. Дослідження стану інформаційного забезпечення та розробка баз даних спортивно-оздоровчого туризму для інших регіонів.

Список літератури

1. Заневская Л. Г. Информационное обеспечение спортивно-оздоровительного туризма туристических предприятий регионального центра / Заневская Л. Г., Блыстин Т. В., Остапчук К. С. // Научное обоснование физического воспитания, спортивной тренировки и подготовки кадров по физической культуре, спорту и туризму : сб. науч. работ. – Минск, 2011. – С. 45-50.

2. Заневська Л. Г. Моделювання системи інформаційного забезпечення рекреаційно-туристських заходів / Заневська Л. Г. // Теорія і методика фізичного виховання. – 2007. – № 8. – С. 37-41.

3. Krzemiński M. Technologia informacyjna w rozwoju turystyki religijnej na Ukrainie / Krzemiński M., Zaniewska L., Zaniewski I. // Przegląd Naukowy 7 : zb. pr. nauk. – Radom : WNITE, 2010. – S. 112-125.

4. Krzemiński M. Pozwój turystyki konnej na Ukrainie / M. Krzemiński, L. Zaniewska, I. Zaniewski // Przegląd Naukowy 5 : zb. pr. nauk. – Radom : WNITE, 2008. – S. 34-45.

5. Zaniewski I. Active and healthy tourism in the Carpathian recreation region / I. Zaniewski, L. Zaniewska // Health strengthening: factors, mechanisms, and health strategies : zb. pr. nauk. – Radom : WSUPiZ, 2003. – S. 398-401.

**ИНФОРМАЦИОННЫЕ АСПЕКТЫ
СПОРТИВНО-ОЗДОРОВИТЕЛЬНОГО ТУРИЗМА РЕГИОНА
(НА ПРИМЕРЕ ИВАНО-ФРАНКОВСКОЙ ОБЛАСТИ)**

Сергей СОЛОДУХА, Анастасия РЕКУБРАТСКАЯ, Людмила ЗАНЕВСЬКАЯ

Львовский государственный университет физической культуры

Аннотация. Цель работы – разработка научно-методических основ информационного обеспечения спортивно-оздоровительного туризма и активной рекреации региона. Проведен анализ информационного обеспечения деятельности туристско-информационных центров области, обнаружено их недостаточное количество и невысокое качество предлагаемых информационных услуг. Разработана единая база данных СУБД Access мест размещения путешествующих на примере Ивано-Франковской области.

Ключевые слова: регион, информационное обеспечение, базы данных, спортивно-оздоровительный туризм.

**INFORMATIONAL ASPECTS
OF SPORTS AND FITNESS TOURISM OF THE REGION
(ON THE EXAMPLE OF IVANO-FRANKIVSK REGION)**

Serhiy SOLODUHA, Anastasia REKUBRATSKA, Ludmyla ZANEVSKA

Lviv State University of Physical Culture

Abstract. The purpose of the work is the development of scientific and methodological fundamentals of information service of sports and fitness tourism and active recreation of area. The analysis of the information service of the tourist information centers in the region was carried out its insufficient quantity and quality of offered services was found. Common Access database of hosting places on the example of the Ivano-Frankivsk region was developed.

Key words: region tourism, information service, databases, sports and fitness tourism.